

Fólkaræðið verður ikki virt

Oddagrein

Aftur í síðstu viku sóu og hoyrdu vit, at Løgtingið ikki fær tíð at viðgera mál, tí tey skulu skundast ígjøgnum. Í summum fornum fáa lögtingsflokkarnir bara ein dag at ganga ígjøgnum og kanna mál, áðrenn tey skulu til 1. viðgerð í Tinginum, og í øðrum fornum fáa nevndir ikki møguleika at viðgera mál, tí lógirnar skulu setast í gildi 1. januar.

Hetta er eitt óskil, og hetta er eitt dømi um, at fólkaræðiliga eru vit langt og frá komin á mál enn. Seinastu árin hava vit ikki hoyrt annað, enn at vit skulu hava betri lógarsmið. Landsfyrisingin skuldi styrkjast. Løgtingskrivstovan skuldi fáa eina brtri fyrising, og sjálvt Løgtingið skuldi fáa betri karmar at virka undir. Vit kunnu siga, at stór framstig eru gjord, men fólkaræðiliga tilgongdin er langt og frá komin á mál enn. Sum dømi kann nevast, at tá lllógin um 1. útbjóðing-arumfar var til 1. viðgerð í Tinginum, fekk Tingið bara ein dag at arbeiða við hesum stóra málið. Uppskotið varð lagt fram týsdag, og longu hósdag var 1. viðgerð. Hóast Javn-aðarflokkurin bað um at fáa betri tíð at viðgera málið í, var málið til 1. viðgerð tveir dagar eftir at tað varð framlagt.

Tað sama gjordi seg galdandi, tá uppskotið um at broyta Føroya Lívstrygging var fyr í síðstu viku. Aftur hesuferð hendi tað, at lögtingsmenn finga bara tann eina dagin at seta seg inn í máli ella fáa neyðuga vitan til vega. Tryggingarmál eru vanliga torgreið mál, og tað eyðkendi eisini umrøðuna. Tingmenn referaðu bara til uppskotið, og nærum eingin hevði nakra sjálvstøðuga hugsan um hetta mál.

Hetta at mál verða skundað ígjøgnum hevur fyrst og fremst avleiðingar fyr froyyska samfelagið, tí lógarsmiðið verður ikki nóg gott. Tingmenn fáa ikki høvi at viðgera málini nóg væl, og nevndirnar fáa ikki tíð til tað neyðuga arbeiði, um ein lóg skal vera uttan lýti og so gagnlig sum møguligt. Men í sjálvari tilgongdin er hetta óskilið fyrst og fremst til ampa hjá andstøðuni, tí hon kennir ikki málini, og hon hevur heldur ikki nakran sakkunnleika at venda sær til. Tá uppskotið eru evnað til í aðalstýrunum, verða tey ofta lögð fyr samgongufund ella fara til flokkarnar at taka støðu til. Og hava teir nakað at fylast á, verða tey kanska aftur send í høvðið á aðalstýrunum. V. ø. o. kenna samgongulimir uppskotið, men tað sama ger seg ikki galdandi fyr andstøðuna á Tingi. Tingformaðurin hevur ábyrgdina fyr lögtingsarbeiðnum, og kenna vit hann rætt, so átti tað eisini verið í samlið við hansara politisku hugsan, at tingarbeiðið og lógartilgongdin var so fólkaræðiligt sum gjørligt at betri skil kemur í tað, sum her er funnist at. Vit vita jú, at hann hevur skorað á landsstyrið fyr at fáa lógaruppskotið fyrr fyr tingið, so ikki øll málini skulu skundast ígjøgnum í síðstu løtu.

Sosialurin

Viðmerking:

DAMP

Hvar er virðingin fyri næmingum við DAMP og teirra avvarðandi hjá leiðsluni á Sernámsdeplinum? Leiðslan sigur, at hon ger sítt besta. (Ger hon tað?)

Hvar er serkunnleikin á Sernámsdeplinum viðvíkjandi DAMP?

Hvørji eru tey, ið ráðgeva og viðgera?

Hvørja útbúgving innan DAMP hava tey?

Hvussu ber tað til, at DAMP bert finst í londum rundan um okkum og ikki í Føroyum?

Eg skal á ongan hátt briksla starvsfólkunum, ið starvast hjá Maritu Petersen á Sernámsdeplinum, tey hava einki val, uttan at gera tað, ið leiðslan áleggur teimum.

Men tey kunnu sjálvsagt bert gera forkanningar út frá teirri vitan, tey hava, uttan útbúgving innan tey serýð-kennini. Børn við DAMP hava, kann eingin fáa eina DAMP diagnosu í Føroyum. Tað rættta er at eftirútbúgva fólk við ymiskum útbúgvingum, so at tey veruliga kunnu gera dygdargóðar forkanningar til barna-psykiataran.

Tin vitan innan hettað øki, má vera so ómetaliga lítil, tá ið tú bert gevur lærarum tilboð um skeið viðvíkjandi børnum við atferðartrupuleikum.

Hví hava so nógv børn atferðartrupuleikar í Føroyum? (Tey hava kanska DAMP)

Møguliga broytist hugburðurin hjá leiðsluni á Sernámsdeplinum, um tit høvdu fingið meiri vitan innan hettað øki og virt ta vitan og tær kanningar ið eru gjordar í londunum rundan um okkum, ikki fyrr enn tá kunnu foreldur og børn teirra fáa ta røttu ráðgeving og viðgerð frá stovnum, sum hann sigur seg geva.

Um tað er rætt, at leiðslan á Sernámsdeplinum yvir fyr fólkskúlaeildini í Undirvísingar og mentamálastýrinum hevur mælt til at geva lærarum eftirútbúgving í fyrbrigdinum »atferðartrupuleikar«, er tað ein stórir smeytur fyri nógvir familjur, tí tað er tað sama sum at siga at tey ikki

duga at uppala síni børn.

Tað er sum oftast, til dømis í skúlunum, at um ein næmingur, ið kanska hevur DAMP, bert verður viðfarin sum ein lortungi, ið hevur vánaligan atburð, verður hesin næmingur í veruleikanum útsettur fyr vanrøkt av læraranum og leiðsluni har. Næmingurin fær ikki tær røttu umstøður at læra í, sum til dømis ein næmingur við DAMP eigur at fáa.

Tað krevur eisini, at vit-anin meir kemur út á fólkskúlarnar, nú so nógv verður tosað um integrering.

Har kundi eg hugsað mær, at teir avvarðandi politisku myndugleikarnir lurtadu meiri eftir, hvussu børnini og foreldur teirra kundu hugsað sær, at integreringin skuldi virkað.

Tað eru so nógv foreldur, ið grátuferðig ringja til mín, tí at tey ikki verða vird, hoyrd og tikin í álvara av leiðsluni úti á Sernámsdeplinum, at eg beri ótta fyr, hvørjum alt hetta skal enda við?

Tí haldi eg, at Landsjúkrahúsið, Skúlin á Trøðni, Sernámsdeplin, Føroya Lærarafélag og onnur, saman við feløgnum, ið eru brúkarar av hesum stovnum, settust saman og futtu útav, hvussu vit á besta hátt kunnu loysa henda álvarsama trupulleika, so at foreldur og børn/ung við DAMP kunnu kenna seg tryggan.

Mín persónliga meining er, at landspolitikkarnar og býráðspolitikkarnar als einki hava at gera á einum slikum stovni sum Sernámsdeplinum. Teir brúka meiri tíð uppá teirra politisku tráan, enn uppá børnini.

Anna Maria Restorff

Olivur sýnir fram í Rammubúðini

EIRIKUR LINDENSKOV

Í dag klokkan 14 letur Olivur við Neyst upp framsýning í Rammubúðini á Føroya Termovirkinum við Sundsvegin í Havn. Á framsýningini verða umleið 20 vatnlitsmyndir og oljumálningar.

Í desember í fjør hevði Olivur við Neyst framsýning á sama stað, og eins og tá verður framsýningin opin til jóla.

Olivur við Neyst hevur í ár havt triggjar framsýningar í Danmark og umboðaði hann eisini froyysku framsýningina á Den Fri í Keypmannahavn, sum varð væl vitjað og fekk góð ummæli í fjølmiðlunum.

Olivur við Neyst hevur eisini verið á Ísafirði í Íslandi, har hann sýndi fram

saman við trimum øðrum listafólkum í summar, og keypti Listafelagið har í bynum verk frá teimum øllum.

Framsýningin er opin allan dagin, tá Termovirkid annars hevur opið.

Listamálarin Olivur við Neyst letur í dag upp listafamsýning í Rammubúðini á Føroya Termovirki í Havn

Styrkja fjarskiftið í Norðuratlanshavi

Tann 1. juli 1997 yvirtók Føroya Tele uttanlands-samskiftið frá Tele Danmark.

Hetta hevur við sær størri rásarum fyr Føroya Tele, og t. d. er nú møguligt at gera avtalur við aðrar kervisveitarar. Síðan yvirtøkuna hevur Føroya Tele

arbeitt miðvíst og arbeidir framvegis við at styrkja fjarskiftið í Norðuratlanshavi.

Eini avtala er júst gjord við Landssími Íslands um at samskifta beinleiðis til Íslands. Fyri kundan merkir hetta lægri samtalgjöld til Íslands, av tí at hesi frá

1. januar 2000 lækka úr 3,95 kr. niður í 3,00 kr.

Seinni verður eisini skipað fyr at tað verður møguligt at senda internettrafikk yvir Ísland til t.d. USA, sum tað stundum hevur verið trupult at fáa gott internetsamband við. Hetta økir um trygdina

og snarleikan á internet-sambandinum.

Ogvusliga menningin av internet tenastuni krevur nógv av samskiftisorkuni, og tí hevur Føroya Tele tví-faldað samskiftisorkuna til Danmarkar úr 2 Mb til 4 Mb.